

پرچم

نشان ملی

۱- اهمیت جغرافیایی و سیاسی و جغرافیای انرژی

۱-۱- موقعیت جغرافیایی و جغرافیای اقتصادی

۱-۱-۱- مساحت کشور: ۲۰۷۶۰۰ کیلومتر مربع

۱-۱-۲- طول مرزهای خشکی با جمهوری اسلامی ایران (کیلومتر) و همسایه ها: بلاروس ۳۳۰۶ کیلومتر مرز خشکی با کشورهای لیتوانی، لتونی، لهستان، روسیه و اوکراین دارد

۱-۱-۳- دسترسی به آبهای آزاد: ندارد

۱-۱-۴- پایتخت و شهرهای مهم: شهر مینسک از سال ۱۰۶۷ میلادی پایتخت بلاروس می باشد. این شهر مقر جامعه کشورهای مستقل مشترک المنافع می باشد. دیگر شهرهای مهم این کشور عبارتند از هومل، ماهیلو، ویسیپسک، برست و هرودنا. بلاروس به علت محاط بودن در خشکی دارای بندر نیست اما از بندر کلایپدا، یکی از بنادر لیتوانی، در ساحل دریای بالتیک استفاده می نماید.

۱-۱-۵- مناطق دارای منابع نفت و گاز:

نفت موجود در قلمرو بلاروس در حوزه رودخانه ای در منطقه Pripyat به وسعت ۳۰ هزار کیلومتر مربع واقع شده و بیش از ۵۰ میدان از ۷۰ میدان شناخته شده بلاروس در این منطقه در حال تولید هستند. اما تولید این میادین تنها ۳۰٪ از مصرف داخلی این کشور را پاسخ می دهد. همچنین بلاروس دارای ذخایر عظیم اما توسعه نیافته نفتی است که حجم آن معادل ۸/۸ میلیارد تن ارزیابی می شود. در سال ۲۰۱۰ بلاروس تلاش نمود عملیات اکتشاف و بهره برداری از این ذخایر را با هدف کاهش وابستگی خود به ذخایر هیدروکربوری روسیه به اجرا گذارد.

۱-۲- جغرافیای انسانی

۱-۲-۱- جمعیت (۲۰۱۰): ۹/۶۱۲ میلیون نفر

۱-۲-۲- ترکیب سنی جمعیت: زیر ۱۴ سال ۱۴/۳٪، بین ۱۵-۶۴ سال ۷۱/۳٪، بالاتر از ۶۵ سال ۱۴/۵٪

۱-۲-۳- تنوع قومی: ۸۱/۲٪ بلاروسی، ۱۱/۴٪ روسی، ۳/۹٪ لهستانی، ۲/۴٪ اوکراینی، ۱/۱٪ سایر قومیتها

۱-۲-۴- زبان رسمی: ۳۶/۷٪ بلاروسی، ۶۲/۸٪ روسی، ۰/۵٪ سایر زبانها

۲- همکاری های اقتصادی و بازرگانی و راهبردی

تراز بازرگانی ایران با بلاروس (میلیون دلار)

سال	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰ (۱۱ ماهه)
صادرات	۰/۰۹۳	۰/۶	۰/۹۷	۱/۳	۱	۲	۳	۶/۸	۲/۷	۴/۳
واردات	۲۳/۶	۷/۶	۸/۸	۱۲/۴	۱۵/۷	۲۱/۳	۶۳	۳۷/۸	۳۳	۴۱
تراز تجاری	-۲۳/۵۰۷	-۶/۹۷	-۷/۸۳	-۱۱/۱	-۱۴/۷	-۱۹/۳	-۵۹	-۳۱	-۲۹/۳	-۳۶/۸
حجم مبادلات	۲۳/۶۹۳	۸/۲۳	۹/۷۷	۱۲/۷	۱۶/۷	۲۳/۳	۶۵	۴۴/۶	۳۴/۷	۴۵/۲

۱-۲ واردات ایران از آن کشور

۱-۱-۲- محصولات غیر نفتی و خدمات:

ردیف	نام کالا	ارزش (هزار دلار)
۱	الیاف سنتتیک	۳۰۸۲۰
۲	انواع تراکتور	۵۳۷۸
۳	دستگاههای رادار	۳۴۷۶
۴	موتورهای پیستونی	۱۶۸۵
۵	گوشت گوساله	۱۵۲۳
۶	فیلتر آماده شده جهت استفاده در ست های تزریق خون و سرم	۱۴۳۲
۷	مسافت یاب ها	۷۹۰
۸	ماشین های فرز کردن	۵۶۱
۹	بلبرینگ	۴۴۲
۱۰	کودهای معدنی یا شیمیایی	۴۱۱

۲-۲- صادرات ایران به آن کشور

۱-۲-۲- محصولات غیرنفتی و خدمات:

ردیف	نام کالا	ارزش (هزار دلار)
۱	کاتود و قطعات کاتود از مس	۷۹۷
۲	اجزاء و قطعات و متفرعات وسایل نقلیه موتوري	۷۷۲
۳	بدنه براي سواري و سواري کار	۷۰۲
۴	پسته ، تازه يا خشک کرده	۶۱۸
۵	دستگاههاي مانيتور علايم حياتي	۵۷۲
۶	دارو	۵۲۶
۷	کوپليمرهاي اکريلونيتريل	۴۱۱
۸	فرش و ساير کف پوشهاي نسجي	۳۹۱
۹	انگور خشک کرده	۲۷۱
۱۰	خرما	۲۰۱

۳-۲- ترانزیت

۱-۳-۲- اهمیت ترانزیت از ایران برای آن کشور

۴-۲- حجم واردات و صادرات بین المللی

مبادلات بازرگانی بلاروس با جهان (میلیارد دلار)

سال	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹
صادرات	۷/۳	۷/۴	۸	۹/۹	۱۳/۷	۱۵/۹	۱۹/۷	۲۴/۳	۳۲/۹	۲۱/۳
واردات	۸/۶	۸/۳	۹	۱۱/۵	۱۶/۴	۱۶/۶	۲۳/۳	۲۸/۶	۳۹/۴	۲۸/۵
تراز تجاري	-۱/۳	-۰/۸	-۱	-۱/۶	-۳/۷	-۰/۷	-۱/۶	-۴/۴	-۶/۵	-۷/۳

۱-۴-۲- واردات از جهان: نفت و روغن حاصل از مواد قیری- گازهای نفتی- نفت و روغن حاصل از مواد معدنی قیری- اتومبیل های سواری- ترکیبات دارویی- قراضه و ضایعات چدن، آهن یا فولاد- اجزا و قطعات و متفرعات وسایل نقلیه موتوری- نیروی برق- مجموعه ماشین آلات یا تجهیزات آزمایشگاهی، موتورهای دیزلی یا نیمه دیزلی

ردیف	نام کالا	ارزش (میلیون دلار)
۱	نفت و روغن های حاصل از مواد معدنی قیری ، خام	۷۰۶۵
۲	گازهای نفتی	۳۶۷۶
۳	نفت و روغن حاصل از مواد معدنی قیری ، غیرخام	۱۳۳۱
۴	اتومبیل های سواری	۵۷۹
۵	ترکیبات دارویی	۴۰۹
۶	قراضه و ضایعات چدن، آهن یا فولاد	۳۷۸
۷	اجزا و قطعات و متفرعات وسایل نقلیه موتوری	۲۰۶
۸	نیروی برق	۱۹۴
۹	مجموعه ماشین آلات یا تجهیزات آزمایشگاهی	۱۹۲
۱۰	موتورهای دیزلی یا نیمه دیزلی	۱۸۹

۲-۴-۲- صادرات به جهان: نفت و روغنهای حاصل از مواد معدنی قیری- کودهای معدنی یا شیمیایی- نفت و روغن حاصل از مواد معدنی- تراکتورها- حلالها و رقیق کننده های آلی مرکب- کامیونها، وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل کالا- پنیر و کشک- میله ها ی آهنی یا فولاد غیرممزوج- لاستیک رویی چرخ- شیر و خامه

ردیف	نام کالا	ارزش (میلیون دلار)
۱	نفت و روغن های حاصل از مواد معدنی قیری، غیرخام	۷۰۰۵
۲	کودهای معدنی یا شیمیایی	۱۳۵۸
۳	نفت و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام	۷۲۸
۴	تراکتورها	۶۳۷
۵	حلال ها و رقیق کننده های آلی مرکب	۵۵۰
۶	کامیونها، وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل کالا	۴۱۱
۷	پنیر و کشک	۳۹۵
۸	میله ها از آهن یا از فولادهای غیرممزوج	۳۵۷
۹	لاستیک رویی چرخ، نو از کائوچو	۳۴۶
۱۰	شیر و خامه	۳۰۳

۲-۵- فرستهای سرمایه گذاری در آن کشور

۲-۵-۱- سرمایه گذاری در آن کشور: در سال ۲۰۰۹ مجموع کل سرمایه گذاری در بلاروس برابر با ۳۶٪ از GDP بوده است. درحالیکه در همین دوره زمانی نرخ رشد تولیدات صنعتی در بلاروس ۱۰/۵٪ اعلام شده است.

۲-۵-۲- پروژه های مشترک

۲-۵-۳- پروژه های مشترک در کشور ثالث

۲-۵-۴- کمک های توسعه ای ایران

۲-۵-۵- نرخ ریسک بر اساس شاخص ICRG و شاخص Heritage: بر اساس آمار صندوق ضمانت صادرات ایران کشور بلاروس در گروه ریسک کشوری ۵ قرار می گیرد که نسبت به شاخصهای ۱-۷ نشاندهنده ریسک متوسط و مطلوب سرمایه گذاری در این کشور است همچنین سقف پوشش اعتبارات کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت این کشور ۲۰۰ میلیون یورو تعیین شده است. همچنین موسسه Euromoney شاخص ریسک سرمایه گذاری بلاروس در سال ۲۰۰۸ را ۴۰/۰۱ اعلام نموده است که نشاندهنده رتبه ۱۰۷ این کشور در میان کشورهای جهان است درحالیکه در سال ۲۰۰۷ رتبه بلاروس از سوی این موسسه ۱۳۵ اعلام شده بود و نشاندهنده ارتقای شاخص ریسک بلاروس است. از سوی دیگر نرخ ریسک سرمایه گذاری این کشور بر مبنای شاخص Heritage در سال ۲۰۱۰ برابر با ۴۸/۷ اعلام شده (رتبه بندی ۱-۱۰۰) و در سالهای ۲۰۰۹، ۲۰۰۸ و ۲۰۰۷ به ترتیب برابر با ۴۵، ۴۵/۳ و ۴۷ بوده است.

۲-۶- اطلاعات پایه اقتصادی

۲-۶-۱- تولید ناخالص داخلی بر اساس برابری قدرت خرید (PPP): در سال ۲۰۱۰ این شاخص بر مبنای برابری قدرت خرید معادل ۱۲۸/۴ میلیارد دلار اعلام شد درحالیکه در سال ۲۰۰۹ معادل ۱۲۲/۵ میلیارد دلار و در سال ۲۰۰۸ معادل ۱۲۲/۳ میلیارد دلار بود.

۲-۶-۲- تولید ناخالص داخلی بر اساس نرخ ارز رسمی: این میزان در سال ۲۰۱۰ برابر با ۵۲/۸۹ میلیارد دلار اعلام شده است.

۲-۶-۳- رشد واقعی تولید ناخالص داخلی: رشد واقعی GDP در سال ۲۰۱۰ معادل ۴/۸٪ اعلام شده درحالیکه در سال ۲۰۰۹ برابر با ۰/۲٪ و در سال ۲۰۰۸ معادل ۱۰/۲٪ تعیین شده بود.

۲-۶-۴- سرانه تولید ناخالص داخلی: سرانه تولید ناخالص داخلی بلاروس در سال ۲۰۱۰ معادل ۱۳۴۰۰ دلار، در سال ۲۰۰۹ معادل ۱۲۷۰۰ دلار و در سال ۲۰۰۸ معادل ۱۲۶۰۰ دلار بوده است.

۲-۶-۵- نرخ تورم: در سال ۲۰۱۰ نرخ تورم در بلاروس ۷٪ اعلام شد درحالیکه این نرخ در سال ۲۰۰۹ معادل ۱۲/۹٪ بود.

۳- عضویت و جایگاه در سازمانهای بین المللی

۳-۱- عضویت و جایگاه در سازمانهای بین المللی انرژی: عضو IMF - IAEA

۲-۳- عضویت و جایگاه در سازمانهای سیاسی منطقه ای و فرامنطقه ای: عضویت در کنفرانس امنیت و همکاری در اروپا- امضاء منشور پاریس برای اروپای جدید- عضو ناظر WTO- عضو سازمان ملل- آنکتاد- یونیدو- یونسکو- فائو- صندوق بین المللی پول- آژانس ضمانت سرمایه گذاری چندجانبه- بانک جهان- عضویت بانک اروپایی توسعه و ترمیم درآمد- عضو CIS- (روسیه، اوکراین و بلاروس تاکنون چندین بار تلاش کرده اند اتحادیه اقتصادی اسلاو را تشکیل دهند که به دلایلی با شکست مواجه شده اند)- اینترپول- سازمان بهداشت جهانی - سازمان مالکیت معنوی- صندوق بین المللی مالی.

۴- اقتصاد انرژی فسیلی

۴-۱ میزان مصرف انرژی:

۴-۱-۱- الکتریسیته: ۳۰/۵۴ میلیارد کیلووات ساعت (۲۰۰۷)

۴-۱-۲- نفت: ۱۷۸ هزار بشکه در روز (۲۰۰۹)

۴-۱-۳- گاز: ۱۷/۹۱۴ میلیارد مترمکعب (۲۰۰۹)

قیمت داخلی گاز طبیعی بطور منظم توسط دولت تعیین می شود و در برخی مواقع تنها شامل بخشی از هزینه واقعی آن می گردد. بلاروس دارای سیستم انتقال توسعه یافته و شبکه پیشرفته توزیع گاز است که عرضه مناسب گاز طبیعی به مصرف کنندگان داخلی را امکان پذیر می سازد.

۴-۱-۴- مشتقات نفتی و پتروشیمی ۱۵۷ هزار بشکه در روز (۲۰۱۰)

۴-۲ میزان تولید

۴-۲-۱- الکتریسیته: ۲۹/۹۲ میلیارد کیلووات ساعت (۲۰۰۷)

۴-۲-۲- نفت: ۳۴/۰۱ هزار بشکه در روز (۲۰۰۹)

۴-۲-۳- گاز: ۰/۱۴۲ میلیارد مترمکعب (۲۰۰۹)

۴-۲-۴- مشتقات نفتی و پتروشیمی: NA

در میان جمهوریهای سابق شوروی، بلاروس پیشرفته ترین و مدرن ترین صنعت شیمیایی را در اختیار دارد. طی سالها این صنعت پروسه پالایش نفت خام دریافتی از طریق خط لوله های روسیه به سوی غرب را عهده دار بوده و انواع محصولات تولیدی آن همچون پلیمرهای ترکیبی، کودهای معدنی، مواد دارویی و محصولات شیمیایی خانگی را به بازارهای غرب خصوصاً آلمان صادر نموده است. دو plant اصلی فرآوری نفت بلاروس در مناطق Navapolacak و Rechitsa واقع شده است. این دو مجتمع پالایشی بر فن آوری مدرن مبتنی بوده و یکی از بهترین مجتمع های پالایشی در اروپای شرقی محسوب می شوند.

۴-۳ میزان واردات نفت و گاز و سایر محصولات مرتبط

۴-۳-۱- الکتریسیته: ۹/۴۰۶ میلیارد کیلووات ساعت (۲۰۰۷)

۴-۳-۲- نفت: ۱۴۳/۹۹ هزار بشکه در روز (۲۰۰۹)

۴-۳-۳- گاز: ۱۷/۷۷۱ میلیارد متر مکعب در سال ۲۰۰۹

تمام واردات گاز به بلاروس از سوی روسیه تامین می شود بطوریکه مسکو ۹۹٪ صادرات گاز به بلاروس را در انحصار خود دارد.

۴-۳-۴- مشتقات نفتی و پتروشیمی: NA

۴-۴- میزان صادرات نفت و گاز و سایر محصولات مرتبط

۱-۴-۴- الکتریسیته: ۵/۰۶۲ میلیارد کیلووات ساعت (۲۰۰۷)

۲-۴-۴- نفت: NA

۳-۴-۴- گاز: ندارد.

۴-۴-۴- مشتقات نفتی و پتروشیمی: NA

۴-۵- میزان واردات نفت و گاز و سایر محصولات مرتبط از جمهوری اسلامی ایران

۱-۵-۴- الکتریسیته: ندارد

۲-۵-۴- نفت: ندارد

۳-۵-۴- گاز: ندارد

۴-۵-۴- مشتقات نفتی و پتروشیمی: دارد.

۴-۶- میزان صادرات نفت و گاز و سایر محصولات مرتبط به جمهوری اسلامی ایران

۱-۶-۴- الکتریسیته: ندارد

۲-۶-۴- نفت: ندارد

۳-۶-۴- گاز: ندارد

۴-۶-۴- مشتقات نفتی و پتروشیمی: ندارد

سایر اطلاعات:

میزان ذخایر اثبات شده نفت: (۱ January ۲۰۱۰ est.) ۱۹۸ million bbl
و میزان ذخایر اثبات شده گاز طبیعی (۱ January ۲۰۱۰ est.) ۲.۸۳۲ billion cu m

خطوط لوله کشور بلاروس

بلاروس دارای ۲ خط لوله انتقال اصلی نفت است که تحت مالکیت دولت هستند و هر دو از کمپانی Glavtransneft در سال ۱۹۹۱ به جای مانده اند. خط لوله غرب به جنوب شرقی توسط کمپانی دولتی Gomel اداره می شود و خط لوله شمالی که از بلاروس به لیتوانی می رود توسط شرکت Novopolotsk اداره می شود. هر تصمیمی مبنی بر افزایش ظرفیت خطوط و یا ساخت خط لوله جدید توسط این دو کمپانی دولتی اتخاذ می گردد.

پالایشگاههای این کشور

پالایشگاه Mozyr

پالایشگاه موزر نیز که در سال ۱۹۶۰ با ظرفیت اسمی ۸ میلیون تن در سال (معادل ۱۶۰ هزار بشکه در روز) راه اندازی گردیده است، تا سال ۲۰۰۵ پروژه های افزایش ظرفیت و Upgrading را انجام داده و ظرفیت اسمی فعلی آن به حدود ۱۳ میلیون تن در سال (معادل ۲۵۷ هزار بشکه در روز) رسیده است. طی دو سال اخیر نیز پروژه deep conversion در این پالایشگاه آغاز و در حال اجرا می باشد. با توجه به مشکلات مشابه این پالایشگاه با پالایشگاه نفتان از نظر تامین نفت خام، ظرفیت فعلی پالایشگاه موزر معادل ۸ میلیون تن در سال (۱۶۰ هزار بشکه در روز) ارزیابی می شود. محصولات این پالایشگاه شامل Motor gasoline - Petroleum road Bitumen Diesel fuels (grade C,D,E&F)- Domestic heating fuel- jet fuel- Benzene Petroleum roofing Bitumen - Sulfur است. مسئولین این پالایشگاه از هرگونه خرید قطعی نفت خام و یا تبدیل به فرآورده و دریافت هزینه عملیاتی آن استقبال می نمایند.

پالایشگاه Novopolotsk

این پالایشگاه که در شهر Novopolotsk در جمهوری بلاروس قرار دارد ظرفیت تولیدی سالانه معادل ۱۱ میلیون تن و ظرفیت پالایش روزانه ۲۲۰,۰۰۰ بشکه نفت خام را دارا می باشد. عمده تولیدات این پالایشگاه عبارت است از بنزین اتومبیل، سوخت دیزل، سوخت جت، بنزن، سولفور و دگر تولیدات می باشد.

پالایشگاه Naftan

یکی دیگر از پالایشگاه های موجود در بلاروس پالایشگاه نفتان وابسته به شرکت نفتخیم نفتان است که در سال ۱۹۶۳ با ظرفیت ۶ میلیون تن نفت خام در سال (۱۲۰ هزار بشکه در روز) راه اندازی گردید. طی چندین مرحله پروژه های افزایش ظرفیت و Upgrading انجام گرفته در این مجموعه مراحل نهایی منتهی به deep conversion در حال اجرا می باشد. محصولات فعلی این پالایشگاه شامل Motor gasoline- Diesel fuels- jet fuels- Aromatics- Lube oils- Bitumen Lube and gasoline additives - Sulfuric acid می باشد. ظرفیت اسمی پالایشگاه معادل ۱۲ میلیون تن در سال (۲۳۸ هزار بشکه در روز) و ظرفیت فعلی آن ۶/۵ میلیون تن در سال (۱۳۰ هزار بشکه در روز) می باشد.